

Impliciete aandacht voor jeuk: een exploratieve studie

Gepubliceerd: 08-10-2014 Laatste bijgewerkt: 22-04-2024

Het doel van de studie is het experimenteel onderzoeken van aandacht voor jeuk. De primaire focus zal daarbij liggen op automatische aandachtsprocessen ten aanzien van somatosensorische jeukprikkelers. Ten tweede zal automatische aandacht voor jeuk...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Epidermale en dermale aandoeningen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON41019

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Impliciete aandacht voor jeuk: een exploratieve studie

Aandoening

- Epidermale en dermale aandoeningen

Synoniemen aandoening

Jeuk

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Leiden

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Aandacht, Impliciete maten, Jeuk

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaat is, in de somatosensorische aandachtstaak voor jeuk, de reactietijd en nauwkeurigheid (aantal correcte reacties) van de respons gerelateerd aan jeukprikkelers in vergelijking tot geen prikkels.

Secundaire uitkomstmaten

De secundaire uitkomstmaat is, voor de dot-probe taak, de reactietijd en nauwkeurigheid (aantal correcte reacties) van de respons gerelateerd aan jeukplaatjes in vergelijking tot neutrale plaatjes. Tevens wordt uitkomst van de Stroop taak (reactie tijd voor jeukgerelateerde woorden versus controlewoorden) en de totaalscores op de zelf-gerapporteerde vragenlijsten berekend en gerelateerd aan de uitkomsten van de aandachtstaken.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Aangenomen wordt dat een verstoorde signaalverwerking en centrale sensitatie processen ten grondslag liggen aan chronische pijnklachten. Deze processen kunnen leiden tot versterkte, langdurige en uitgebreide pijnreacties. Verwacht wordt dat vergelijkbare mechanismen van verstoorde verwerking van signalen en centrale sensitatie ten grondslag liggen aan chronische jeukklachten. Bij de perceptie van somatische sensaties, zoals jeuk en pijn, spelen aandachtsprocessen een belangrijke rol. Aandachtsprocessen bepalen de prioriteit in de verwerking van verschillende signalen, zoals somatosensorische stimuli, door te fungeren als een poortwachter, waarbij bijvoorbeeld meer aandacht wordt gegeven aan signalen die relevant en/of bedreigend zijn. Het richten van de aandacht op somatosensorische stimuli is beschermend bij fysieke dreiging wanneer aandacht kan leiden tot snellere detectie en nauwkeurigere inschatting van bijvoorbeeld pijn. Echter, bij chronische pijn kunnen angst-gedreven, automatische aandachtsprocessen (zogenoemde *hypervigilantie* oftewel extreme waakzaamheid) leiden tot een verergering van de pijnklachten. Gezien de vele overeenkomsten tussen pijn en jeuk is het aannemelijk dat

vergelijkbare mechanismen ook relevant zijn voor jeuk. De rol van aandacht bij jeuk is echter nog niet systematisch onderzocht.

Doel van het onderzoek

Het doel van de studie is het experimenteel onderzoeken van aandacht voor jeuk. De primaire focus zal daarbij liggen op automatische aandachtsprocessen ten aanzien van somatosensorische jeukprikkelers. Ten tweede zal automatische aandacht voor jeuk tevens worden onderzocht ten aanzien van visuele jeukstimuli in de dot-probe taak en aangepaste Stroop taak. Daarnaast zal met behulp van vragenlijsten intentionele aandacht (waarvan men bewust is) voor jeuk worden onderzocht.

Onderzoeksopzet

Dit is een experimenteel onderzoek waarin twee taken worden gebruikt om automatische aandachtsprocessen ten aanzien van jeuk te onderzoeken. De eerste taak, de somatosensorische aandachtstaak voor jeuk, is gebaseerd op de sensory spatial cueing task voor pijn, die veelvuldig is gebruikt door onze samenwerkingspartners van de Universiteit Gent. De tweede taak is de dot-probe computertaak, die veelvuldig is toegepast om aandacht voor pijn te onderzoeken. De uitvoerbaarheid van deze voor jeuk aangepaste taken wordt onderzocht bij gezonde proefpersonen. Verder wordt een aangepaste Stroop taak gebruikt om aandacht voor jeukwoorden te meten en er zullen gevalideerde vragenlijsten worden afgenomen die aandacht voor lichamelijke sensaties meten.

Inschatting van belasting en risico

Potentiele proefpersonen zullen eerst een screeningsvragenlijst invullen (10 min). Proefpersonen bezoeken daarna eenmalig gedurende ongeveer 70 minuten het lab van de Faculteit Sociale Wetenschappen aan de Universiteit Leiden. Voor de somatosensorische aandachtstaak voor jeuk (zoals frequent gebruikt door onze samenwerkingspartners van de Universiteit Gent ten aanzien van pijn), zal jeuk worden geïnduceerd door middel van elektrische stimulatie. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een methode die gevalideerd is door onze onderzoeksgroep en die sinds een aantal jaar veelvuldig gebruikt wordt. De dot-probe computertaak is veelvuldig gebruikt in eerder onderzoek, onder andere in onderzoek naar pijn. De voor jeuk aangepaste Stroop taak wordt momenteel ook in ander onderzoek van de onderzoeksgroep toegepast en patiënten en gezonde proefpersonen ervaren de taak als niet-belastend. De taken zijn niet moeilijk en vereisen enkel concentratie. Daarnaast vullen proefpersonen gevalideerde vragenlijsten in waarin verschillende relevante individuele kenmerken worden gemeten. Er zijn geen risico's verbonden aan deelname aan dit onderzoek.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Leiden

Wassenaarseweg 52
Leiden 2333 AK
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Leiden

Wassenaarseweg 52
Leiden 2333 AK
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Gezonde vrijwilliger; 18-30 jaar oud; spreekt vloeiend Nederlands

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Ernstige ziekte (bijv. multiple sclerose, diabetes mellitus, hart- of longaandoening,

reumatoïde artritis, vasculitis), psychiatrische aandoening (bijv. depressie), gebruik van pacemaker, chronische jeuk- of pijnklachten, huidig gebruik van medicatie, zwangerschap.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Diagnostiek

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 14-10-2014

Aantal proefpersonen: 39

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 08-10-2014

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Leids Universitair Medisch Centrum (Leiden)

Goedgekeurd WMO

Datum: 27-10-2014

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Leids Universitair Medisch Centrum (Leiden)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL50099.058.14